

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 22.10.2009
COM(2009) 544 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

**Akcijski program za zmanjševanje upravnih obremenitev v Evropski uniji
Načrti za posamezna področja in ukrepi za leto 2009**

KAZALO

1.	Uvod.....	3
2.	Rezultati izhodiščnega merjenja v EU in pregled načrtov za zmanjševanje obremenitev za posamezna področja	3
3.	Doseganje cilja zmanjševanja upravnih obremenitev v zakonodaji EU	6
3.1.	Doslej doseženo - sprejeti ukrepi	7
3.2.	Doslej doseženo - predlagani ukrepi	9
3.3.	Načrtovano - ukrepi v pripravi	10
4.	Napredek na nacionalni ravni.....	11
5.	Priporočilo o obsegu akcijskega programa	11
6.	Zaključki	12

Akcijski program za zmanjševanje upravnih obremenitev v Evropski uniji

Načrti za posamezna področja in ukrepi za leto 2009

1. UVOD

Januarja 2007 je Komisija predstavila velikopotezen akcijski program¹ za zmanjševanje upravnih obremenitev za podjetja v EU. Evropski svet je marca 2007² program podprl in soglašal, da bi bilo treba upravne obremenitve, ki so posledica zakonodaje EU, vključno z nacionalnimi ukrepi za njeno izvajanje ali prenos, do leta 2012 zmanjšati za 25 %. Poleg tega je Evropski svet pozval države članice, naj si „zastavijo primerljivo ambiciozne nacionalne cilje“.

Akcijski program je bistveni del splošnega programa Komisije za boljšo pravno ureditev: posredovanje, kjer je potrebno, celovito vključevanje zainteresiranih strani ter minimalno obremenitev javnih organov, podjetij in državljanov, potrebni za doseganje družbenih ciljev. Program je trdno usidran v strategiji Komisije za spodbujanje konkurenčnosti, rasti in delovnih mest³. Zniževanje stroškov, ki jih imajo podjetja zaradi zakonodaje, je skladno tudi z aktom za mala podjetja in njegovim načelom „najprej pomisli na male“. Zmanjševanje nepotrebnih upravnih obremenitev je postalo z ekonomsko krizo pomembnejše, ker zlasti mala in srednje velika podjetja potrebujejo hitro pomoč. Poleg tega smotno dopolnjuje neposredno proračunsko podporo v obdobju, ko je finančna sposobnost Skupnosti in držav članic za posege močno zmanjšana. Zaradi vseh teh razlogov je bilo zmanjševanje upravnih obremenitev opredeljeno kot eno ključnih področij ukrepanja v evropskem načrtu za oživitve gospodarstva.

V začetku leta 2009 se je Komisija obvezala, da bo še pred koncem svojega mandata predstavila načrte zmanjševanja obremenitev za vseh 13 prednostnih področij in pripravila dodatne ukrepe za zmanjševanje upravnih obremenitev⁴ ter tako naredila vse, kar je v njeni moči, za doseganje 25-odstotnega cilja v letu 2012. V tem sporočilu, ki vsebuje pregled dosedanjih dosežkov, spoznanj in prihodnjih korakov, sta zajeta oba vidika.

2. REZULTATI IZHODIŠČNEGA MERJENJA V EU IN PREGLED NAČRTOV ZA ZMANJŠEVANJE OBREMENITEV ZA POSAMEZNA PODROČJA

S soglasjem Evropskega sveta in ob podpori Evropskega parlamenta je Komisija uvedla ocenjevanje upravnih obremenitev⁵, ki jih občutijo podjetja pri izpolnjevanju svojih zakonskih obveznosti do EU v zvezi z zagotavljanjem podatkov o svojih proizvodih ali dejavnostih javnim organom ali zasebnikom⁶. Izhodiščno merjenje *zajema obremenitve, ki izhajajo iz*

¹ COM(2007) 23, 21. januar 2007.

² Sklepi predsedstva Evropskega sveta (7.–8. marec 2007), str. 10.

³ Za vpliv zmanjševanja upravnih obremenitev na konkurenčnost glej dokument Evropske komisije „Quantitative assessment of Structural Reforms: Modelling the Lisbon Strategy“, European Economy - Economic Paper 282, junij 2007.

⁴ COM(2009) 15, 28. januar 2009.

⁵ Kot je določeno v dokumentu COM(2007) 23, izhodiščno merjenje razlikuje med upravnimi stroški in upravnimi obremenitvami.

⁶ Podatki se razlagajo v širšem pomenu, tj. vključno s stroški označevanja, poročanja, registracije, spremljanja in presoje, ki so potrebni za zagotavljanje podatkov. V nekaterih primerih je treba podatke posredovati javnim organom ali zasebnikom, v drugih pa morajo biti na voljo le zaradi pregleda ali na zahtevo.

zakonodaje EU in nacionalnih ukrepov za njeno izvajanje in prenos. Uporablja „model standardnih stroškov“ EU (angl.: standard cost model – SCM), ki temelji na specifičnih izkušnjah držav članic. Kvalitativni in kvantitativni rezultati merjenja so dragocen vhodni podatek za določanje prioritete in pripravo predlogov za zmanjševanje obremenitev.

Izhodiščno merjenje za EU je bilo opravljeno za 72 aktov, zajetih v akcijskem programu in njegovih 13 prednostnih področjih⁷. Celotna upravna obremenitev zaradi teh aktov na začetku mandata zakonodajnih organov (2005) je ocenjena na približno 123,8 milijard EUR⁸.

Z merjenjem je bilo ugotovljeno, da obstaja 486 primerov obveznosti obveščanja na ravni EU⁹ in več kot 10 000 obveznosti na nacionalni ravni zaradi predpisov za prenos ali izvajanje teh obveznosti na ravni EU. Več kot 700 primerov obveznosti presega zakonske zahteve EU. Ocenjene so bile obremenitve, ki jih za podjetja predstavlja izpolnjevanje vseh obveznosti obveščanja, pri čemer je bilo upoštevano, da bi podjetja v mnogih primerih izvedla zahtevane naloge, tudi če tega ne bi zahtevala zakonodaja (stroški običajnega poslovanja).

Tabela 1 prikazuje ocenjene upravne obremenitve po prednostnih področjih in podatke o zmanjšanju po področjih. Ti so vsota možnih zmanjšanj, ki jih omogočajo sprejeti in predlagani ukrepi ter v manjšem številu primerov ukrepi v pripravi. Podatki jasno kažejo stanje v zvezi z zmanjševanjem obremenitev, pa tudi, da je bil na nekaterih področjih cilj 25-odstotnega zmanjšanja močno presežen. Načrti za posamezna področja iz Priloge C konkretno kažejo, zakaj je program pomemben, komu pomaga in kako.

Glavne ugotovitve izhodiščnega merjenja v EU in spremljajočih študij po naročilu Komisije kažejo, da¹⁰:

- *je zelo velik delež upravnih obremenitev posledica omejenega števila obveznosti obveščanja na manjšem številu področij politike* (obdavčenje in pravo družb sta vzrok za več kot 80 % celotne izmerjene obremenitve, kar je logična posledica ravni evropske uskladitve, dosežene na teh področjih, in velikega števila podjetij, na katera vpliva ta zakonodaja¹¹; deset najpomembnejših obveznosti obveščanja nasploh povzroča več kot 77 % celotnih obremenitev zaradi zakonodaje EU). To potrjuje primernost odločitve, da se meritve in zmanjševanje obremenitev osredotoči na omejeno število predpisov na ključnih prednostnih področjih.

⁷ Kmetijstvo in subvencioniranje kmetijstva, letni računovodski izkazi/pravo gospodarskih družb, kohezijska politika, okolje, finančne storitve, ribištvo, varnost hrane, farmacevtska zakonodaja, javna naročila, statistika, obdavčenje/carine, transport, delovno okolje/delovna razmerja.

⁸ Za podatke za posamezna področja glej tabelo 1. Podatki iz dokumenta COM(2009) 16 se nanašajo na 42 aktov EU, ki so bili na začetku zajeti v akcijskem programu. Podatki iz tega dokumenta pa veljajo tudi za 30 aktov EU, ki jih je Komisija dodatno vključila januarja 2009. Države članice bi obenem morale meriti tudi obremenitve, ki so neposredna posledica samo nacionalnih predpisov, vendar jih je doslej to storila samo manjšina. V tej fazi torej ni mogoče ugotoviti, kolikšne so skupne upravne obremenitve v EU (torej tiste, ki so posledica vseh mednarodnih, EU in nacionalnih obveznosti). Priloga A prikazuje podrobnosti o podatkih in uporabljeni metodologiji.

⁹ Pravni dokumenti EU vključujejo različne vrste določb, katerih posledica so lahko obveznosti obveščanja na nacionalni ravni. Nekatere določajo obveznosti za podjetja (neposredno ali z obveznim prenosom v državah članicah), druge pa samo dajejo možnost državam članicam, da uvedejo obveznosti za podjetja.

¹⁰ Za podrobnosti glej prilogo A. Študije zunanjih izvajalcev so na voljo na http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/ab_studies_2009_en.htm.

¹¹ Na teh področjih so usklajeni predpisi nujni, ker bi neposredni davki lahko povzročali neposredno oviro za prosti pretok blaga in izvajanje storitev in ker je to nujno za oblikovanje enotnega trga za finančne storitve in proizvode. Poleg tega se ti predpisi uporabljajo na vseh področjih in zahtevajo pogoste ukrepe. Tako je na primer letno število računov v nekem sektorju veliko višje kot letno število postopkov za izdajo dovoljenj.

Tabela 1: Obremenitve in njihovo zmanjšanje (za 72 zakonskih predpisov)

Prednostno področje	Upravna obremenitev (v EUR)	Znesek zmanjšanja obremenitve po področjih	Zmanjšanje kot % obremenitve
Kmetijstvo/kmetijske subvencije ¹²	5 289 700 000	-1 891 400 000	-36 %
Letni računovodski izkazi/pravo gospodarskih družb	14 589 100 000	-8 274 500 000	-57 %
Kohezijska politika	929 100 000	-222 600 000	-24 %
Okolje	1 180 600 000	-242 100 000	-21 %
Finančne storitve	939 600 000	-141 600 000	-15 %
Ribištvo	73 900 000	-33 400 000	-45 %
Varnost hrane	4 073 300 000	-1 281 800 000	-31 %
Farmaceutvska zakonodaja	943 500 000	-154 600 000	-16 %
Javna naročila	216 300 000	-60 100 000	-28 %
Statistika	779 500 000	-328 100 000	-42 %
Obdavčenje in carine	87 005 300 000	-26 334 200 000	-30 %
Transport	3 861 700 000	-748 200 000	-19 %
Delovno okolje/delovna razmerja	3 879 200 000	-659 600 000	-17 %
Skupaj	123 760 800 000	-40 372 200 000	-33 %

- *Obveznost obveščanja običajno pomeni razmeroma večjo obremenitev za mala in srednja podjetja. Zaradi svoje velikosti MSP pogosto nimajo dostopa do najnovejših in najučinkovitejših informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Prav tako ne morejo imeti zaposlenih strokovnjakov s specializiranim znanjem o vseh upravnih zadevah, zato morajo pogosteje plačevati včasih drage zunanje izvajalce. Zato bi bilo treba posvetiti posebno pozornost zmanjševanju obremenitev za MSP. Pri načrtovanju obveznosti obveščanja je treba sistematično uporabljati načelo „najprej pomisli na male“.*
- *Stopnja razdraženosti, ki jo občutijo podjetja zaradi obveznosti obveščanja (faktor razdraženosti), zelo pogosto ni sorazmerna z upravnimi obremenitvami¹³. To upravičuje*

¹² Za podrobnosti o posebnem pristopu za kmetijstvo, glej Prilogo C.1.

odločitev, da se vključijo tudi akti, ki niso samo nadležni, ampak povzročajo razdraženost. Obravnavanje dojemanja je ključni pogoj, da se zagotovi dolgoročno sodelovanje zainteresiranih strani.

- Ocenjuje se, da je 32 % *upravnih bremen zaradi zakonodaje EU posledica odločitve posameznih držav članic, da zahtevajo več kot zakonodaja EU (okraševanje), in neučinkovitosti njihovih upravnih postopkov*. To v glavnem potrjuje predhodno oceno o vzrokih za upravne obremenitve¹⁴ in dokazuje, da je upravne obremenitve mogoče zmanjšati, ne da bi bili ogroženi cilji zakonodaje, kar bi moralo ostati pogoj vse do konca programa. Velike razlike med obremenitvami, ki jih povzročajo nacionalni ukrepi za izvajanje zakonodaje EU, kažejo, da bi izmenjava dobrih praks močno znižala stopnjo upravnih obremenitev v mnogih državah članicah.

3. DOSEGANJE CILJA ZMANJŠEVANJA UPRAVNIH OBREMENITEV V ZAKONODAJI EU

Zmanjševanje upravne obremenitve se sicer ni začelo šele leta 2005¹⁵, vendar so bili glavni koraki za doseganje cilja 25-odstotnega zmanjšanja, določenega marca 2007, narejeni med mandatom te Komisije. Komisija je že opredelila možna zmanjšanja obremenitev, ki ta cilj močno presegajo. Zaradi ukrepov za zmanjšanje obremenitev, ki jih je Komisija uvedla ali predlagala in že sprejela, bi se obremenitve lahko zmanjšale za 7,6 milijarde EUR. Ukrepi, ki jih je Komisija predlagala in so v postopku sprejemanja, bi ta znesek lahko povečali za 30,7 milijarde EUR. Priprava dodatnega zmanjšanja bi lahko privedla še do 31 dodatnih ukrepov, katerih posledica bi bilo nadaljnje zmanjšanje v višini najmanj 2,1 milijarde EUR. Vse to bi lahko pomenilo zmanjšanje v višini 40,4 milijarde EUR od 123,8 milijarde EUR, tj. 33 % skupnih ocenjenih obremenitev zaradi zakonodaje EU.

Da bi jasno pokazala, kaj je bilo doslej doseženo, Komisija ločuje med ukrepi za zmanjševanje obremenitev, ki so že *sprejeti* (npr. zakonski akti Evropskega parlamenta in Sveta ali izvedbeni predpisi Komisije), ki so *predlagani* (npr. zakonodajni predlog v obravnavi v Evropskem parlamentu in na Svetu) in ki so *v pripravi*¹⁶.

Nekateri ukrepi za zmanjšanje se nanašajo samo na raven EU, za druge pa je potrebno skupno ukrepanje EU in držav članic. Kadar se ukrepi za zmanjšanje obremenitev nanašajo predvsem na države članice, je naloga Komisije olajšati te spremembe.

¹³ Faktor razdraženosti je odvisen od tega, ali se podjetja strinjajo s ciljem politike, ali se jim zdijo informacije smiselne za doseganje tega cilja, kako so zakonske zahteve vključene v poslovne procese in kako težavni so stiki z ustreznimi organi.

¹⁴ COM(2006) 691.

¹⁵ Zakonodajni predlog o desetih ukrepih za zmanjšanje obremenitev, ki jih je sprejel Parlament (in ki znašajo 6,8 milijarde EUR), je predložila prejšnja Komisija. Ta Komisija je začela svoj mandat s pregledom predlogov v obravnavi. Odločila se je, da ohrani teh deset predlogov, in jih je zagovarjala v celotni zakonodajni razpravi.

¹⁶ Za podrobnosti o ukrepih za zmanjševanje obremenitev, predlaganih za posamezna prednostna področja, glej načrte za posamezna področja v Prilogi D.

Tabela 2: Dosežen napredek / Načrti za posamezna področja (za 72 zakonskih predpisov)

Prednostno področje	Sprejeti ukrepi			Predlagani ukrepi			Ukrepi v pripravi		
	#	v EUR	%	#	v EUR	%	#	v EUR	%
Kmetijstvo/Kmetijske subvencije	7	-1 891 400 000	-36 %	0	0	0 %	1	0	0 %
Letni računovodski izkazi/pravo gospodarskih družb	5	-1 362 900 000	-9 %	2	-6 911 600 000	-47 %	2	0	0 %
Kohezijska politika	4	-117 600 000	-13 %	1	-50 000 000	-5 %	1	-55 000 000	-6 %
Okolje	1	-3 600 000	-0,3 %	5	-238 500 000	-20 %	4	0	0 %
Finančne storitve	5	-142 500 000	-15 %	1	900 000	0,1 %	1	0	0 %
Ribištvo	1	-19 000 000	-26 %	2	-14 400 000	-19 %	0	0	0 %
Varnost hrane	5	-24 600 000	-0,6 %	1	103 800 000	3 %	2	1 361 000 000	-33 %
Farmaceutska zakonodaja	2	-40 100 000	-4 %	1	-61 000 000	-6 %	2	-53 500 000	-6 %
Javna naročila	1	-12 500 000	-6 %	0	0	0 %	2	-47 600 000	-22 %
Statistika	7	-328 100 000	-42 %	0	0	0 %	6	0	0 %
Obdavčenje in carine	4	-3 133 100 000	-4 %	2	-23 201 100 000	-27 %	3	0	0 %
Transport	4	-403 800 000	-10 %	3	-344 400 000	-9 %	1	0	0 %
Delovno okolje ¹⁷	2	-92 600 000	-2 %	0	0	0 %	6	-567 000 000	-15 %
SKUPAJ	48	-7 571 800 000	-6 %	18	-30 716 300 000	-25 %	31	2 084 100 000	-2 %

3.1. Doslej doseženo - sprejeti ukrepi

Od začetka mandata sedanjih zakonodajnih organov so bili narejeni veliki koraki za zmanjšanje obremenitev na vseh prednostnih področjih. Parlament in Svet sta doslej sprejela 33 zakonodajnih predlogov, ki jih je predložila Komisija in ki po oceni znižujejo obremenitve za 5,7 milijarde EUR. Poleg tega je Komisija uvedla 15 ukrepov (npr. izvedbenih predpisov, smernic in elektronskih orodij), ki bi lahko pomenili zmanjšanje za 1,9 milijarde EUR.

¹⁷ Za to prednostno področje so pri znesku v stolpcu „Ukrepi v pripravi“ upoštevani tudi „preučevani ukrepi“.

Nekateri od teh ukrepov so bili predlagani kot del svežnjev tehničnih ukrepov iz leta 2007 in 2008, ki naj bi prinesli takojšnje in precejšnje koristi ali zmanjšali razdraženost (tako imenovani „ukrepi po hitrem postopku“). Komisija obžaluje počasnost Evropskega parlamenta in Sveta pri sprejemanju nekaterih izmed teh ukrepov¹⁸.

Ukrepi za zmanjševanje obremenitev s takojšnjim učinkom

Zaradi priprave trgovinske statistike (Intrastat) morajo podjetja **poročati o svojem uvozu in izvozu blaga v Uniji**. Ocenjuje se, da se je z zvišanjem praga, pod katerim podjetjem ni treba pošiljati poročil, število podjetij, ki pošiljajo ta poročila, od leta 2004 prepolovilo (od približno 720 000 na približno 350 000). Največ koristi imajo MSP.

Posebna pozornost se posveča področjem, ki povzročajo velik del upravnih obremenitev, kot sta zakonodaja v zvezi z DDV in pravo družb. Poleg tega se posebej poudarjajo možnosti za podjetja, da dosežejo kar največje prihranke z uporabo novih tehnologij in elektronskimi postopki, ki so jih uvedle vlade, ter zmanjševanje obremenitev za MSP. V nadaljevanju so navedeni primeri že sprejetih ukrepov.

- Poenostavljene so bile formalnosti za **kmete**, upravičene do uporabe „sheme enotnega plačila“ in drugih podpornih mehanizmov, kot so plačila za energetske rastline in pšenico durum. V preteklosti so morali kmetje puščati del zemlje neobdelane („praha“), da so bili upravičeni do podpore. Z odpravo te zahteve jim ni več treba poročati o območjih, na katerih nameravajo opustiti pridelavo, in preverjati, ali je njihova površina enaka odstotkom, ki jih določajo predpisi EU. To velja za več kot 12 milijonov vlog letno.
- Zaradi „smernic za **ocenjevanje tveganj**“¹⁹ in evropske kampanje Evropske agencije za **varnost in zdravje pri delu**, bi morale biti več podjetij, zlasti manjših, sposobnih izvesti zakonsko predpisano oceno tveganj na enostavnejši način in hitreje, v EU pa bi zaradi tega po oceni prihranili 92,5 milijona EUR letno.
- Moderniziran carinski zakonik²⁰ bo uvedel popolnoma **elektronsko carinsko okolje** in poenostavil carinske postopke. Ob več kot 170 milijonih carinskih deklaracij na leto so možnosti za zmanjšanje obremenitev ogromne (približno 2,4 milijarde EUR letno).

¹⁸ Za seznam predlogov v obravnavi glej Prilogo G.

¹⁹ <http://osha.europa.eu/en>.

²⁰ Uredba (ES) št. 450/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o carinskem zakoniku Skupnosti (Modernizirani carinski zakonik).

Zmanjševanje upravnih obremenitev: dinamičen proces

Tahografi se uporabljajo za beleženje časa vožnje in počitkov **voznikov tovornjakov**. Medtem ko analogni tahografi zahtevajo veliko ročnih operacij, digitalni zmanjšajo povprečen čas, potreben za beleženje podatkov. EU je odločila, da bi morali prevozniki praviloma uporabljati digitalne **tahografe** (Uredba 561/2006). Ta sprememba zmanjšuje upravne obremenitve povprečno za 37 EUR po vozniku na leto. Glede na to, da 74 % voznikov še vedno uporablja analogne tahografe, se bo z ukrepom sčasoma prihranilo 286 milijonov EUR letno. Vendar ta uredba povzroča nekatere nedoslednosti v zvezi s časom dela in počitka za nepoklicne voznike, tako da so obrtna podjetja bolj obremenjena kot kmetje.

Julija 2009 je Komisija predstavila osnutek izvedbenega ukrepa z 12 konkretnimi načini za poenostavitve uporabe digitalnih tahografov. V povprečju naj bi se čas, ki ga porabi vsak posamezen voznik, zmanjšal za 10 %. Ker to velja za 6 milijonov voznikov, povprečni stroški delovnega dne pa so 147 EUR, bi prihranki lahko dosegli 234 milijonov EUR letno.

Nenazadnje, kot del načrtovane revizije Uredbe 3821/1985, bo Komisija odpravile prej omenjene nedoslednosti in obe kategoriji za razdaljo 100 km izvzela iz predpisov EU o času vožnje in času počitka ter s tem tudi iz obveznosti uporabe tahografov za razdalje do 100 km. To bi moralo močno zmanjšati upravne obremenitve za kmete in obrtnike kot nepoklicne voznike, obenem pa še naprej zagotavljati visoko raven socialne zaščite za voznike in cestno varnost.

Omeniti tudi velja, da bo „nov zakonodajni okvir za promet s proizvodi“, ki bo začel veljati leta 2010, zmanjšal stroške, ki so posledica nacionalne zakonodaje²¹. Ta novi okvir določa zlasti razširitev načela vzajemnega priznavanja na sektorje, ki spadajo pod neusklajeno zakonodajo. To bo pomenilo veliko zmanjšanje obremenitev za podjetja.

3.2. Doslej doseženo - predlagani ukrepi

Poleg že sprejetih ukrepov je Komisija pripravila 18 ukrepov, ki so še vedno v postopku sprejemanja. Ti predlagani ukrepi bi po oceni lahko zmanjšali obremenitve za 30,7 milijarde EUR²².

Posebna pozornost je bila namenjena zakonodaji, vključeni v akcijski program. Dva izmed ukrepov, predlaganih leta 2009, sta posebej pomembna. Nanašata se na pravila glede izstavljanja računov, ki jih določa zakonodaja o DDV (glej okvirček o elektronskih računih), in področje uporabe direktiv EU o računovodstvu (izvzetje mikropodjetij od računovodskih predpisov EU).

Drugi horizontalni in vertikalni sektorski ukrepi, ki jih je Komisija predlagala pred letom 2009 in so v postopku sprejemanja pri zakonodajalcu EU, vključujejo nove predpise, ki bi zelo olajšali poročanje v zvezi s farmakovigilanco²³. **Farmacevtska podjetja** naj bi za dovoljenje za promet predložila samo poenostavljeno „glavno datoteko sistema farmakovigilance“, pod pogojem da se bo podrobna kartoteka vodila v podjetju. Poenostavljeno naj bi bilo poročanje o neželenih učinkih, tako da bi podjetja, ki imajo dovoljenje za promet, pripravljala manj in ustrežnejša periodična posodobljena varnostna poročila. Sredstva, zdaj porabljena za obveznosti poročanja, bi bila uporabljena bolj smotrno za analizo podatkov o merljivih učinkih zdravil, kar bi prispevalo k večji varnosti zdravil.

V Tretjem strateškem pregledu boljše pravne ureditve z 28. januarja 2009 se je Komisija zavezala, da bo pred koncem svojega mandata predstavila dodatne ukrepe za zmanjšanje

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/index_en.htm.

²² Glej Prilogo G.

²³ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o farmakovigilanci, COM(2008) 665.

upravnih obremenitev. Po tistem je predlagala ali uvedla sedem ukrepov za zmanjšanje obremenitve, še sedem pa bi jih morala pripraviti do konca leta²⁴.

Predlogi, ki zelo veliko obetajo

Januarja 2009 je Komisija predlagala okrepitev elektronskega izstavljanja računov, torej odpravo ovir za podjetja pri elektronskem izstavljanju računov. Sedanja pravila o računih v Direktivi o DDV državam članicam dovoljujejo, da določijo dodatne zahteve v zvezi z računi, da bi bili ustrezni za DDV. Te dodatne zahteve in neuskkljenost med državami članicami v zvezi s tem podjetjem preprečujejo, da bi v celoti izkoristila varčne poslovne prakse, kot je elektronsko izstavljanje računov. Ob 17 milijardah izstavljenih računov z obračunanim DDV letno v Evropi bi se s prehodom na popolnoma elektronski sistem izstavljanja računov prihranilo veliko časa in denarja za več kot 22 milijonov podjetij, ki so davčni zavezanci. Največji možni srednjeročni prihranek je ocenjen na 18,4 milijarde EUR, če bi vsa podjetja vse račune pošiljala po elektronski poti.

To je zdaleč največje zmanjšanje, kar jih je predlagala Komisija. Zato je izredno pomembno hitro potrditi enako obravnavanje papirnatih in elektronski računov.

Komisija je predlagala tudi veliko poenostavitev postopka za izdajo dovoljenj za biocidne proizvode, kar bi po oceni zmanjšalo upravne obremenitve za 140 milijonov EUR letno²⁵. Z zaključkom pilotne faze projekta vseevropskega javnega spletnega naročanja (PEPPOL) bo narejen zelo velik korak, ki bo vsem podjetjem omogočil, da bodo elektronsko komunicirala s katero koli evropsko vladno institucijo v celotnem procesu javnega naročanja.

Komisija poleg tega proučuje možnost, da bi pred koncem leta predstavila predlog na podlagi natečaja EU „najboljša zamisel za zmanjšanje birokracije“ iz maja 2009²⁶, ki priporoča izvzetje obrtnih podjetij iz obvezne uporabe tahografov, kadar zagotavljajo storitve na razumni razdalji²⁷.

Pripravljali so se tudi ukrepi za zmanjševanje obremenitev, ki ne spadajo v akcijski program. Predlogi v zvezi z direktivo o prospektu²⁸ bi, na primer, ukinili podvajanje nalog, naloženih izdajateljem vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi. Podobno bi novi ukrepi v farmacevtskem sektorju ukinili nepotrebne obveznosti v zvezi s snovmi, ki se uporabljajo kot redčila ali nosilci zdravil (pomožne snovi), in razširili uporabo „samodejnega vzajemnega priznavanja“ na področju izdaje dovoljenj za promet.

3.3. Načrtovano - ukrepi v pripravi

Ukrepi za dodatno zmanjševanje obremenitev se pripravljajo na vseh prednostnih področjih. Osredotočajo se zlasti na odpravljanje dejavnikov, ki povzročajo razdraženost, da bi podjetja v resnici občutila zmanjšanje obremenitev. Časovno načrtovanje pripravljalnih del upošteva, da je treba ukrepe sprejeti do leta 2012²⁹.

²⁴ Za podrobnosti glej Prilogo D. Ti ukrepi se nanašajo predvsem na zakonodajo v zvezi z okoljem, transportom, statistiko, javnimi naročili in varnostjo hrane.

²⁵ COM(2009) 267 konč., 12. junij 2009.

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/competition_en.htm.

²⁷ Za podrobnosti glej sporočilo za javnost IP/09/754 z dne 13. maja 2009. Komisija zagotavlja tudi potrebne nadaljnje ukrepe, vključno s povezovanjem z državami članicami, za dve drugi zamisli, predlagani za nagrado (vpis v register malih proizvajalcev živilskih proizvodov in zbiranje podatkov o trgovini v EU).

²⁸ Direktiva 2003/71/ES o prospektu, ki se objavi ob javni ponudbi ali sprejemu vrednostnih papirjev v trgovanje.

²⁹ Glej Prilogo C: Načrti zmanjševanja upravnih obremenitev po sektorjih – podrobna predstavitev. Seveda se bo naslednja Komisija sama odločila, kako bo te priprave uporabila.

Rezultat priprav bi lahko bilo 31 dodatnih ukrepov, ki se med drugim nanašajo na naslednja področja:

- nadaljnjo prilagoditev računovodskih in revizijskih predpisov EU potrebam MSP in njihovih interesnih skupin, na primer s poenostavitvijo zahtev za obrazce za bilanco stanja in bilanco uspeha ter z zmanjšanjem zahtev za razkritje v zvezi s pojasnili k računovodskim izkazom;
- zmanjšanje upravnih bremen za farmacevtska podjetja, ki proizvajajo zdravila za uporabo v veterinarski medicini, s poenostavitvijo postopka za vloge za promet, ki bi olajšala poročanje o spremembah, in s posodobitvijo zahteva za farmakovigilanco;
- lažje priznavanje statusa „rednega prevoznika“ podjetjem, ki prevažajo blago med dvema pristaniščema na carinskem območju Skupnosti (zlasti zaradi uporabe nove evropske zbirke podatkov bosta postopek prve registracije in poznejša dodelitev plovil v uporabo veliko manj nadležna).

4. NAPREDEK NA NACIONALNI RAVNI

Vse države članice so se odzvale pozivu Evropskega sveta (marca 2007), naj določijo ambiciozne nacionalne cilje za zmanjšanje obremenitev zaradi odprave nepotrebnih upravnih obremenitev. Poleg tega je boljša pravna ureditev del programa oživitve gospodarstva mnogih držav članic. To dokazuje odločno zavezo vseh držav članic EU za sprostitev poslovnega okolja, zlasti za MSP.

Vendar pa so še možnosti za izboljšave. Nekaj držav članic, kot so Avstrija, Danska, Nemčija, Nizozemska, Švedska in Združeno kraljestvo³⁰, so nedvomno na čelu zmanjševanja upravnih obremenitev. Vendar tudi te države niso v enakem položaju, kadar gre za konkretne uspehe pri zmanjševanju upravnih obremenitev doslej.

Zato je pomembno podpirati prizadevanja držav članic, saj bodo podjetja v mnogih primerih pri vsakdanjem delu imela koristi od ukrepov EU samo, če bodo nacionalni organi popolnoma izkoristili nove možnosti, da nekatera podjetja izvzamejo iz obveznosti zagotavljanja nekaterih podatkov, se odrečejo „okraševanju“ in zmanjšajo upravna bremena, ki so v celoti posledica nacionalnih zahtev. Komisija je pripravljena deliti svoje izkušnje z državami članicami ter jim pomagati pri razvoju metodologij in opredelitvi možnih ukrepov za zmanjšanje obremenitev. Glede na splošen pomen boljše pravne ureditve bo Komisija v okviru postlizbonske agende 2010 še naprej tesno sodelovala z državami članicami in spremljala njihove dosežke³¹.

5. PRIPOROČILO O OBSEGU AKCIJSKEGA PROGRAMA

Čeprav sporočilo kaže, da je bilo že veliko narejenega, pa Komisija meni, da je mogoče doseči še več. Januarja 2009 je že razširila prvotni seznam 42 aktov iz programa s 30 novimi.

Poleg tega je skrbno pregledala dodatne predloge držav članic in zainteresiranih strani, in sicer v Skupini neodvisnih zainteresiranih strani na visoki ravni in v okviru spletnega

³⁰ Glej Prilogo E.

³¹ Dokončanje nacionalnih meritev in sprejetje s tem povezanih ukrepov za zmanjšanje obremenitev je v velikem številu držav članic nujno, da se dobi smiseln pregled napredka v Evropski uniji (tj. kaj je bilo narejenega za obravnavanje obremenitev, ki so posledica zahtev na ravni EU, in tistih, ki so posledica nacionalnih zahtev) ter zagotovi, da bodo podjetja občutila razliko pri svojem vsakdanjem delu. Komisija bi lahko začela Evropskemu svetu podrobneje poročati o napredku v državah članicah.

posvetovanja³², ter podrobneje preučila rezultate pregleda usklajenosti zakonodaje, predstavljene januarja 2009³³.

Na podlagi tega je opredelila 28 aktov, pri katerih obstaja možnost za nadaljnje zmanjšanje obremenitev in ki bi lahko bili delno ali v celoti del novih pobud za zmanjšanje upravnih obremenitev med mandatom naslednje Komisije. Z njimi bi se razširil obseg sedanjih 13 prednostnih področij ali dodala nova področja k akcijskemu programu, in sicer civilno pravo/gospodarsko pravo, notranji trg blaga, programi financiranja raziskav in razvoja ter turizem³⁴. To bi poleg tega zagotovilo, da se upravne obremenitve v celoti upoštevajo kot del programa poenostavitve.

6. ZAKLJUČKI

Komisija si je odločno prizadevala, da bi opravila svoje naloge iz akcijskega programa. Velik napredek Komisije pri doseganju cilja zmanjšanja upravnih obremenitev za 25 % je rezultat konstruktivnega partnerstva z Evropskim parlamentom in Svetom, državami članicami in zainteresiranimi stranmi. Komisiji so koristili zlasti konkretni predlogi Skupine neodvisnih zainteresiranih strani na visoki ravni za upravne obremenitve. Ti predlogi, ki se nanašajo na 72 pravnih aktov, že zajetih v akcijskem programu, so bili vključeni v načrte zmanjševanja upravnih obremenitev za posamezna področja³⁵. Tudi drugi predlogi zainteresiranih strani so bili dragoceni. Uporabljeni so bili kot osnova za morebitno razširitev akcijskega programa, o kateri bo odločala naslednja Komisija³⁶.

Skupina neodvisnih zainteresiranih strani na visoki ravni je bila izredno koristna pri proučevanju izvedljivosti osnutkov ukrepov za zmanjševanje obremenitev in iskanju novih zamisli za njihovo zmanjševanje. Predsednik Barroso je zato izrazil željo, naj ji nova Komisija podaljša mandat (ki poteče avgusta 2010). Koristna so bila tudi spletno in druga posvetovanja po državah članicah.

Z ukrepi, ki jih je doslej predložila Komisija, bi lahko prihranili 38,3 milijarde EUR na leto za evropska podjetja. To bi ustrezalo 31-odstotnemu zmanjšanju upravnih obremenitev. Pretvorba teh uspehov v konkretne koristi za podjetja pa bo odvisna od odločenosti Evropskega parlamenta in Sveta, da hitro sprejmeta ukrepe, ki so trenutno v obravnavi, in od tega, kako bodo države članice izvajale te spremembe. Poleg tega bi morale države članice v celoti izkoristiti možnosti za opustitev nekaterih obveznosti za nekatere vrste podjetij, kot so MSP, ki jih že omogoča zakonodaja ES, ter ne bi smele določati večjih obveznosti obveščanja kot EU.

Za boljšo pravno ureditev sta potrebna stalno politično vodstvo in zaveza. Boljša ureditev je stalen proces, ki od vseh akterjev v zakonodajnem procesu zahteva zagotovilo, da bodo podjetja občutila rezultate programa zmanjševanja upravnih obremenitev. Obenem je zanjo potrebno, da se javnost ves čas strinja z evropsko integracijo. Zato je izredno pomembno zagotoviti, da so vse nove obveznosti obveščanja in nove upravne obremenitve samo tolikšne, kot je nujno potrebno, obenem pa nadaljevati zmanjševanje obstoječih upravnih obremenitev, da se dosežejo resnični učinki v praksi v vseh sektorjih.

³² Komisija je prejela več kot 800 prispevkov. Glej http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/online_consultation_en.htm.

³³ COM(2009) 17.

³⁴ Glej Prilogo F.

³⁵ Glej točko 3 ter prilogi B in C.

³⁶ Glej točko 4 in Prilogo F.

Komisija bo zato nadaljevala svoje delo na dveh področjih: prvič, s proaktivnim pregledom obstoječe zakonodaje bo zagotovila ugotavljanje zastarelih obveznosti in predlagala njihovo odpravo. Drugič, s svojim sistemom ocene učinkov bo zagotovila, da se zahteve, uvedene z novimi politikami, obdržijo na minimumu³⁷. Nasploh bo Komisija redno preverjala, ali zakonodaja ustreza namenu in ali uvaja obremenitve, ki jih zakonodajalec ni nameraval uvesti. Ob ambicioznih ciljih, inovativnem razmišljanju in novih tehnologijah bo Unija imela korist od manj zahtevnih predpisov, obenem pa ohranjala visoke družbene, ekonomske in okoljske standarde.

³⁷ Glej http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.